

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
مازندران

جزوه آموزشی تکنسین‌های دارویی

دوره سوم - بخش اول

معاونت غذا و دارو

دفتر تحقیق و توسعه

آشنایی مقدماتی با اسامی دارو

آشنایی مقدماتی با اسامی داروها:

مقدمه:

هدف از تهیه این نوشتار فراهم آوردن مبحثی است که گروه های هدف پس از مطالعه آن قادر باشند به پرسش هایی از این دست پاسخ دهند:

۱- مهم ترین گروه بندی های درمانی کدام است؟

۲- داروهای مهم هر گروه کدامند و رعایت نکردن موارد می تواند دارو را به عامل مخاطره آمیز سلامت تبدیل نماید؟

۳- نام های متداول (تجاری، ژنریک) داروهای رایج کدامند و مطالعه کامل این اسامی در چه منابعی (کتاب و نرم افزار) امکان پذیر است؟

۱- گروه های درمانی

روش های مختلفی جهت تعیین گروه های مختلف درمانی وجود دارد. یکی از متداولترین آنها به شرح زیر می باشد:

۱- درمان بیماریهای التهابی و تب زا

۲- درمان بیماری های قلبی و عروقی

۳- درمان بیماری های سیستم عصبی

۴- درمان بیماریهای میکروبی

۵- درمان بیماریهای سیستم تنفسی

۶- درمان بیماریهای گوارشی

۷- درمان آلودگی های انگلی (کرم ها)

۸- درمان اختلالات غدد مترشحه داخلی

۹- درمان بیماری های آلرژیک (آنتی هیستامین ها)

۱۰- درمان بیماریهای مرتبط با خون

۱۱- درمان بیماریهای چشمی

۱۲- درمان سرطان ها

۱۳- درمان کمبود ویتامین ها و مواد معدنی

در ادامه این بیماری ها بدون ارائه رژیم درمانی آنها به اجمال مورد بررسی قرار می گیرند. شایان ذکر است گروه سیزدهم و داروهای مربوطه در نوشتاری دیگر تنظیم و ارائه می گردد:

۱-بیماری های التهابی و تب زا:

دلایل مختلفی در ایجاد التهاب و بروز تب و درد دخیل می باشد. این حالات می تواند مستقیماً توسط موادی در بدن ایجاد شود و یا معلول بیماری های زمینه ای دیگر باشد. این بیماری ها عمدتاً شامل موارد زیر می باشند:

۱-۱-**آرتریت روماتوئید:** آرتریت روماتوئید بیماری است که طی آن درد، التهاب و خشکی استخوان ها و مفاصل، عملکرد آنها را مختل می نماید.

۱-۲-**اختلالات استخوانی:** پوکی استخوان (استئوپروز) به حالتی اطلاق می گردد که تعادل طبیعی بین تخریب و تشکیل استخوان بر هم می خورد و جریان تخریب بیشتر می شود و با بروز این حالت، درد به شکل مزمن و حاد بروز می کند.

۱-۳-**میگرن:** در طی بروز این بیماری به عللی عروق مغز دستخوش تغییراتی می گردد که سردرد شدید را به همراه خواهد داشت.

۱-۴-**بیماری التهابی:** تحریک سیستم ایمنی بدن می تواند منجر به ایجاد التهاب شود.

۲-بیماری های قلبی و عروقی:

۲-۱-**فشار خون:** خون در فضای بسته عروق و قلب جریان دارد و همواره از یک فشار ثابت برخوردار است و کاهش یا افزایش قابل توجه فشار مربوط به آن می تواند مختل کننده فرآیند گردش طبیعی خون در بدن باشد. افزایش فشار به عنوان یک اختلال به مراتب بیش از کاهش فشار بروز می کند و در صورتی که درمان نگردد سکت، نارسایی قلب و کلیه، خونریزی در چشم، مغز و در نهایت مرگ را به همراه دارد.

۲-۲-**نارسایی قلب:** نارسایی احتقانی قلب (CHF) به شرایطی گفته می شود که میزان خون خروجی از قلب پاسخگوی تغذیه بافت های بدن نباشد.

۲-۳-**آریتمی:** آریتمی به منزله برهم خوردن نظم طبیعی ضربان قلب می باشد که به علل مختلف می تواند صورت گیرد.

۲-۴-**آنژین:** به حالتی گفته می شود که جریان خون بافت عضلانی قلب جوابگوی نیاز فیزیولوژیک آن نباشد.

۲-۵-**چربی خون:** آنچه تحت عنوان چربی خون در بدن مطرح می شود به غلظت دو ترکیب، تری گلیسرید (TG) و کلسترول در خون مرتبط می گردد. هر دو ترکیب نقش مهمی در بدن ایفا می کنند.

۳- بیماری های سیستم عصبی:

۳-۱- **اضطراب و بی خوابی:** اضطراب درجات مختلفی دارد. اضطراب خفیف و گذرا نیاز به درمان ندارد اما اضطراب شدید و دائمی (با نشانه های بارز دلواپسی، خستگی زودرس و درماندگی) نیاز به درمان داروئی دارند. بی خوابی یکی از عوارض بیماری اضطراب است. از این رو در درمان اضطراب ممکن است به داروهای خواب آور نیاز پیدا شود.

۳-۲- **پارکینسون:** پارکینسون حالتی است که طی آن عضلات بدن دچار سفتی و حرکات کند شده و اندام های انتهایی به خصوص دست ها دچار لرزش می شوند. علت ایجاد آن کاهش فعالیت ماده ای در مغز به نام دوپامین است که به علل مختلف می تواند رخ دهد.

۳-۳- **صرع:** صرع یا تشنج نوعی بیماری سیستم عصبی است که طی آن انقباضات شدید و غیرضروری ماهیچه های مختلف بدن رخ می دهد. صرع انواع مختلفی دارد و بعضی از انواع آن یک تا چهار مرحله را شامل می شود.

۳-۴- **سایکوز (روان پریشی):** سایکوز نوعی اختلال روانی است که انواع متفاوتی دارد. علائم مشخص آن شامل توهمات، برخورد آشفته، بیقراری و گفتار غیر مرتبط و ... می شوند.

۳-۵- افسردگی

۴- بیماری های میکروبی:

این عوامل سبب ایجاد بیماریهای مختلفی در بدن میزبان خود شده و به دسته جات چهارگانه ای تقسیم می شوند: باکتری، ویروس، قارچ و تک یاخته.

۵- بیماری های تنفسی:

۵-۱- **آسم:** آسم نوعی بیماری تنفسی همراه به سه علامت (حملات تنگی نفس)، (خس خس سینه)، (سرفه بخصوص در شب و اول صبح) می باشد. فرضیه های مختلفی در مورد علل بروز این بیماری وجود دارد.

۵-۲- **سرماخوردگی:** علائم سرماخوردگی شامل: گرفتگی بینی، گوش، عطسه، آبریزش، تب و درد است. عامل اصلی بیماری ویروسی است که درمان قطعی برای آن وجود ندارد، لذا درمان فقط به صورت کنترل علائم امکان پذیر است. علائم بیماری آنفلوآنزا شبیه به سرماخوردگی است و برای برخی از گونه های مولد آن واکسن وجود دارد.

۵-۳- **سرفه:** انواع مختلف و علل متعددی دارد. سرفه های خلط آور را نباید سرکوب کرد (مگر در شرایط ویژه) زیرا موارد مضر را از مجاری تنفس پاک می کند ولی سرفه های خشک را باید کنترل نمود.

۶- بیماری های گوارشی:

افزایش اسید معده اختلال رایج در این گروه می باشد. وجود اسید معده برای فعال کردن عوامل هضم کننده غذا، جذب بعضی ویتامین ها و املاح ضروری بدن و همچنین مبارزه با میکروب های غذایی لازم است. ضرورت بکارگیری داروهای ضداسید زمانی پیش می آید که میزان اسید مترشحه معده از سطح طبیعی خود خارج شود. البته در نوع خاصی از افزایش اسید معده نوعی میکروارگانیزم (باکتری) نقش دارد.

۷- آلودگی های ناشی از کرم ها:

کرم ها به انواع مختلفی تقسیم می شوند (گرد - پهن بند بند - پهن بدون بند) و هر کدام آلودگی و چرخه زیست معینی را در بدن میزبان طی می کنند، لذا آسیب های وارده از نوعی به نوع دیگر متفاوت می باشد.

۸- اختلالات غده مترشحه داخلی:

۸-۱- **دیابت:** در حالت عادی سلول ها انرژی مورد نیاز خود را از گلوکز تامین می کنند. گلوکز نیز فقط با واسطه هورمون انسولین توانایی ورود به درون سلول ها را دارد. چنانچه انسولین تولید نشود یا مقدار آن کافی نباشد (بسته به نوع دیابت) گلوکز وارد سلول ها نمی شود و غلظت آن در خون بالا می رود. این وضعیت را دیابت می گویند.

۸-۲- **اختلالات تیروئید:** تیروئید غده ای است که هورمون مترشحه از آن در رشد بدن و غدد تناسلی، رشد مغز و تقویت روند ذهنی و عقلانی و ساخت پروتئین و متابولیسم تمام سلول ها نقش دارد. دو اختلال رایج این غده شامل پرکاری (هیپرتیروئیدیسم) و کم کاری (هیپوتیروئیدیسم) می شود.

۸-۳- **اختلالات مربوط به ترشح کورتیکواستروئید:** در حالت طبیعی در بدن ترکیباتی از غده فوق کلیوی ترشح می شود که آثاری نظیر کنترل فرآیندهای التهاب زا، مهار ایمنی بدن (در مواقع لزوم)، تنظیم متابولیسم مواد در اندام ها و در نهایت حفظ آب بدن را از خود بروز می دهند. کاهش یا افزایش میزان فعالیت این ترکیبات اختلال محسوب می شود و باید درمان گردد.

۹- اختلالات مربوط به هیستامین:

هیستامین نوعی ترکیب در بدن است که در قسمت های مختلف نقش های مهمی ایفا می کند. در عین حال ترشح بیش از میزان طبیعی آن عوارضی نظیر: آلرژی، کهیر، خارش و سرگیجه را ایجاد می کند که می تواند فعالیت های فرد مبتلا را مختل نماید.

۱۰- اختلالات مرتبط با خون:

خون در فضای بسته عروق همیشه به شکل سیال در جریان است. در دستگاه گردش خون بدن دو سیستم انعقاد خون و ضد انعقاد خون در فعالیت مستمر و در تعادل با همدیگر بسر می برند تا خون در حین گردش در عروق در صورت بروز آسیب به دیواره رگ ها، جلوی خروج آن از درون رگ گرفته شود و مانع کاهش حجم خون گردد و در عین حال به محض مرتفع شدن نیاز، جلوی انعقاد بیشتر توسط سیستم ضد انعقاد گرفته می شود تا لخته خون (حاصل فعالیت سیستم انعقادی) باعث مسدود شدن عروق مهم بدن بویژه مغز و قلب نگردد. همچنین تعداد گلبول های قرمز خون و محتوای هموگلوبین (ناقل اکسیژن در بدن) آنها از فاکتورهای مهم جهت حیات تمام سلول های بدن محسوب می شود که نقصان در هر یک از موارد مذکور باعث بروز کم خونی می شود. اختلال در هر یک از فرآیندهای فوق آسیب زاست و باید درمان گردد.

۱۱- اختلالات سیستم بینایی:

عفونت های میکروبی چشم، افزایش فشار داخلی کره چشم (بیماری گلوکوم) و بروز حساسیت از مهمترین این اختلالات است.

۱۲- بیماری سرطان:

سرطان نوعی اختلال است که طی آن تکثیر سلول های بدن از کنترل خارج می شود. تداوم این تکثیر فعالیت اندام مربوطه را مختل می سازد. لذا با مداخلات مختلف درمانی (دارو یا عمل جراحی) باید جلوی این فرایند را گرفت.

۳- تقسیم بندی داروها در گروه های درمانی:

داروها را بر مبنای گروه های درمانی به دسته جات مختلفی تقسیم بندی می کنند که مهمترین آنها عبارتند از:

۱- داروهای ضد درد، تب و التهاب

۲- داروهای قلبی و عروقی

۳- داروهای سیستم اعصاب

۴- داروهای ضد میکروبی

۵- داروهای موثر بر سیستم تنفسی

۶- داروهای موثر بر سیستم گوارشی

۷- داروهای ضد کرم

۸- داروهای موثر بر اختلالات غدد مترشحه داخلی

۹- داروهای ضد هیستامین (آنتی هیستامین)

۱۰- داروهای مرتبط با خون

۱۱- داروهای چشمی

۱۲- داروهای شیمی درمانی (ضد سرطان)

۱۳- ویتامین ها و مکمل ها

هر کدام از این دسته جات خود به زیر دسته های مختلفی تقسیم می شوند که در ادامه به آنها اشاره خواهد شد. شایان ذکر است در این نوشتار داروها در متن با نام ژنریک و در صورت لزوم همراه با نام تجاری عنوان شده اند.

۱- داروهای ضد درد (Analgesic)، ضد تب (Anti-pyretic) و ضد التهاب (Anti-inflammatory):

۱-۱- ضد دردهای اپیویدی (Opioid analgesic):

مهمترین این داروها عبارتند از: مورفین، پریدین (پتدین)، متادون، فنتانیل، پنتازوسین، کدئین، ترامادول. جدی ترین عارضه این داروها تضعیف مرکز تنفس است که در موارد شدید منجر به مرگ می گردد. در عین حال تهوع، یبوست، توقف دفع ادرار نیز از سایر عوارض داروهای این گروه هستند.

آنتی دوت مسمومیت با داروهای ضد درد شبه مورفین، نالوکسان است.

۱-۲- داروهای ضد درد غیر اپیویدی :

از جمله پر مصرف ترین داروهای موجود در بازار دنیا به شمار می روند. به دلیل کم خطرتر بودن این زیردسته دارویی نسبت به سایر داروهای ضد درد، تعدادی از آنها به شکل داروهای بدون نسخه (OTC) عرضه می شوند ولی نباید از عوارض مصرف طولانی مدت آنها غافل شد. لازم به ذکر است که هیچ یک از فرم های تزریقی این داروها، OTC نمی باشد.

این داروها شامل استامینوفن و داروهای ضدالتهاب غیراستروئیدی (NSAIDs) نظیر ناپروکسن، پیروکسیکام، سلکوکسیب، ایسوبروفن، مگنامیک اسید، ملوکسیکام، ایندومتاسین، دیکلوفناک، کتورولاک، تولمتین و آسپیرین و ... می باشند.

توجهات ویژه:

- آسپیرین علاوه بر اثرات ضد درد و ضد التهاب اثر ضد انعقادی نیز دارد.
- آسپیرین به هیچ عنوان بدون نسخه معتبر پزشکی به کودکان کمتر از ۱۳ سال داده نشود.
- مصرف داروهای NSAIDs بنا به دلیلی در بیماری آسم با احتیاط و در اشکال حاد آن مطلقاً ممنوع می باشد.
- داروهای NSAIDs بجز سلکوکسیب، با شدت و ضعف مختلف باعث بروز ناراحتی گوارشی و زخم معده می شوند.
- حداکثر مصرف روزانه استامینوفن در بزرگسالان، ۴ گرم و در کودکان، ۲ گرم می باشد و بهتر است این دارو در طولانی مدت استفاده نشود تا آسیب های کبدی ایجاد نکند.

۱-۳- داروهای ضد میگرن:

داروهای موثر در درمان میگرن عبارتند از: سوماترپیتان، ارگوتامین، دی هیدروارگوتامین، این داروها همگی در حملات میگرن استفاده می شوند و در پیشگیری از میگرن کاربرد ندارند. داروهایی که در پیشگیری از میگرن بکار می روند عبارتند از: پروپرانولول، آمی تریپتیلین، وراپامیل. این داروها در مباحث دیگر بررسی می شوند.

۱-۴- داروهای ضد التهاب استروئیدی (کورتیکواستروئیدها):

این داروها با کنترل فرآیند التهاب، موجب درمان درد می شوند که در فصل اختلالات غدد بررسی می گردند.

۲- داروهای قلبی و عروقی:

۲-۱- داروهای ضد فشار خون:

داروهای مدر (ادرار آور)، داروهای مهارکننده ضربان قلب و داروهای گشاد کننده عروق از مهمترین داروهای پایین آورنده فشار خون محسوب می گردند. تعیین نوع دارو و دوز مصرفی آن و اینکه آیا استفاده همزمان چند داروی ضد فشار خون ضرورت دارد، به عوامل متعددی وابسته است که متخصصین قلب و عروق آن را تعیین می کنند. این داروها شامل موارد ذیل می باشند:

۱-۲-۱- داروهای ادرار آور: فورزماید، هیدروکلرتیازید، اسپرونولاکتون، تریامترن اچ، مانیتول، استازولامید.

۱-۲-۲- داروهای مهارکننده ضربان قلب: کلونیدین، متیل دوبا، پروپرانولول، آتنولول، متوپرولول، کارودیلول.

۱-۲-۳- داروهای گشاد کننده عروق: هیدرالازین، دیازوکساید، نیفیدپین، وراپامیل، دیلتیازم، آملودیپین، نیتروپروساید، لیزینوپریل، انالاپریل، کاپتوپریل، لوزارتان، والزارتان، پرازوسین، ترازوسین، نیتروگلیسرین، ایزوسورباید. برخی از داروهای این گروه در عین حال مهارکننده ضربان قلب نیز می باشند.

توجهات ویژه:

- بهترین زمان مصرف (مدرها) صبح است. در صورت لزوم بهتر است تا ساعت ۲ بعدازظهر استفاده شود.
- فقط برخی از داروهای ضد فشار خون در بارداری مجاز می‌باشند.
- پماد TNG بهتر است روی پوست تمیز، بدون التهاب و خراش و بدون مو مالیده شود و از ماساژ پماد بر روی پوست خودداری شود.
- هنگام استفاده از نیتروگلیسرین زیر زبانی، سوزش مختصر طبیعی است. شایع ترین عارضه مصرف نیتروگلیسرین، سردرد است.

۲-۲- داروهای ضد نارسایی قلب:

- جهت درمان این بیماری از داروهای مختلفی مانند دیگوکسین، برخی داروهای گشاد کننده عروق، داروهای ادرار آور (مدر) و مهارکننده‌های ضربان قلب استفاده می‌شود.
- دیگوکسین دقیقاً طبق نظر پزشک بایستی مصرف شود.

۲-۳- داروهای ضد آریتمی:

- بسته به علت و محل ایجاد بی نظمی (در قلب) داروهای مختلفی بکار گرفته می‌شوند که عبارتند از:
- کینیدین، پروکائین آمید، مگزیلتین، پروپانفون، سوتالول، آدنوزین، لیدوکائین و آمیودارون.

۲-۴- داروهای ضد چربی خون:

- داروهایی که جهت تثبیت غلظت تری گلیسرید و کلسترول در خون استفاده می‌شوند عبارتند از: جم فیروزیل، لووستاتین، آتورواستاتین، سیمواستاتین، نیاسین (نیکوتینیک اسید)، فنوفیرات، کلستیرامین، کلوفیرات، آنتوم (داروی گیاهی موثر بر چربی خون)
- توجه ویژه:** لووستاتین و سیمواستاتین بنا به دلایلی بهتر است شب مورد استفاده قرار بگیرند.

۳- داروهای موثر بر سیستم عصبی:

۳-۱- داروهای ضد اضطراب و خواب آور:

- تعدادی از داروها هم نقش ضد اضطراب و هم نقش خواب آور دارند در حالی که تعداد دیگری از داروها ممکن است فقط یکی از این دو نقش را ایفا کنند (داروی بوسپرون فقط ضد اضطراب و زولپیدم فقط خواب آور است) مهمترین داروهای خواب آور (و تا حدی ضد اضطراب) در دسته ای به نام بنزودیازپین جا دارند و شامل این مواردند:

آلپرازولام، کلونازپام، کلردیازپوکساید، دیازپام، فلورازپام، لورازپام، میدازولام، اکسازپام و کلوبازام.

توجه ویژه: آنتی دوت داروهای خواب آور فوق (بنزودیازپین‌ها) در مواقع مسمومیت، داروی فلومازنیل (flumazenil) است.

۳-۲- داروهای ضد پارکینسون:

داروهای مورد استفاده عبارتند از: لوودوپا-سی، لوودوپا-بی، سلژیلین، بروموکرپتین، آمانتادین، تری هگزی فینیدیل، بی پریدین.

توجهات ویژه:

- ظهور اثر درمانی لوودوپا هفته‌ها یا ماه‌ها ممکن است بطول انجامد که تا فرارسیدن این زمان باید از قطع دارو خودداری نمود. یکی از عوارض بالقوه لوودوپا-سی، تیره شدن عرق و ادرار است.

۳-۳- داروهای ضد صرع:

بسته به نوع صرع از داروهای مختلفی استفاده می‌شود. بعضی از داروها درمان انتخابی جهت نوع خاصی از صرع می‌باشند. مهمترین این داروها عبارتند از: کاربامازپین، فنی توئین، سدیم والپروات، فوباریتال، پرمیدون، اتوسوکسیمید، استازولامید، دی والپروئکس، لوتیراستام، اکس کاربازپین، پرگالین، تیگابین، ویگابترین، زونیسامید، گاباپنتین، توپیرامات و لاموتریژین می‌باشد. از تجویز خودسرانه این داروها می‌بایست جداً خودداری نمود.

۳-۴- داروهای ضد سایکوز (روان پریشی):

مهمترین داروهای نسل اول این دسته عبارتند از: کلرپرومازین، هالوپریدول، تری فلورازین، تیوریدازین، فلوفنازین و پرفنازین.

نسل دوم این داروها عبارتند از: الازاپین، رسپریدون، کلوزاپین، آریپیرازول، کوئتیاپین.

توجه ویژه: از داروهای مذکور علاوه بر درمان سایکوز به جهت تسکین انواع خاص از درد، مهار سکسکه، داروی خواب آور و سایر اختلالات روانی نیز استفاده می‌شود. از این رو مصرف این داروها به معنی ابتلای فرد مصرف کننده به بیماری سایکوز نمی‌باشد.

۳-۵- داروهای ضد افسردگی:

صرف نظر از درمان‌های انتخابی که برای هر کدام از انواع افسردگی بکار می‌رود مهمترین داروهای این دسته عبارتند از:

الف) داروهای ضد افسردگی اولیه مشهور به سه حلقه‌ای‌ها مانند: ایمی پرامین، دسیپرامین، آمی تریپتیلین، نورتریپتیلین، کلومیپرامین، داکسی پین، تری میپرامین.

ب) داروهای جدید ضد افسردگی که عوارض جانبی کمتری دارند مانند: فلووکسامین، سرتالین، سیتالوپرام، پاروکستین، فلوکستین، دولوکستین، ونلافاکسین، ترازودون و بوپروپیون.

ج) ماپروتیلین، ایزوکربوکسازید و ترانیل سیپرومین سایر داروهای ضد افسردگی موجود فعلی می‌باشند که بنا به دلایلی کاربرد کمتری دارند.

د) لیتیم کربنات، به همراه برخی از داروها مانند: سدیم والپروات یا سدیم دی والپروئکس، کاربامازپین، لاموتریژین، اکس کاربازپین، الانزپین، ریسپریدون، آریپرازول، کوئتیاپین، در نوع خاصی از بیماری‌های عصبی به نام اختلال دو قطبی استفاده می‌شوند.

توجه ویژه: اثرات درمانی داروهای موثر بر اعصاب ممکن است بعد از ۵-۶ هفته از شروع مصرف این داروها، نمایان گردد. لذا باید بیمار را به ادامه درمان ترغیب کرد.

۴- داروهای هوش بر:

داروهای هوش بری به دو شکل وریدی و استنشاقی وجود دارند. اهم این داروها عبارتند از:

الف) داروهای هوش بر استنشاقی: نیتروزاکسید، انفلوران، ایزوفلوران، هالوتان.

ب) داروهای هوش بر تزریقی: تیوپنتال، کتامین، پروپوفول، میدازولام، فنتانیل، سوفتانیل.

علاوه بر این، داروهایی نیز وجود دارند که در بی‌حسی‌های موضعی مصرف دارند که این داروها گاهی برای بی‌حس کردن یک سطح نظیر چشم، لثه، بینی، گلو و یا برای بی‌حس کردن یک ناحیه مانند نخاع بکار برده می‌شوند. صرف نظر از طول اثر آنها (کوتاه اثر، متوسط اثر، طولانی اثر) اهم آنها عبارتند از: لیدوکائین، بوبی واکائین، پروکائین، بنزو کائین، پریلوکائین، تتراکائین.

۵- داروهای ضد میکروبی:

این داروها به زیر دسته‌هایی چون داروهای ضد باکتری، ضد انگل، ضد ویروس و... تقسیم می‌شوند.

۵-۱- داروهای ضد باکتری:

این گروه از داروها بیشترین تعداد از داروهای ضد میکروبی را به خود اختصاص می‌دهند و خود به زیرگروه‌هایی تقسیم می‌شوند:

۱-۱-۵- پنی‌سیلین‌ها: پنی‌سیلین جی (۳.۳ واحد، ۸۰۰/۰۰۰ واحد، ۴۰۰/۰۰۰ واحد، ۱/۰۰۰/۰۰۰ واحد و ۵/۰۰۰/۰۰۰ واحد، ۱/۲۰۰/۰۰۰ واحد)، پنی‌سیلین وی، آموکسی‌سیلین، آمپی‌سیلین، کلواکراسیلین، پی‌پراسیلین، تیکارسیلین.

کوآموکسی‌سیلین (آموکسی‌سیلین + کلواولانیک اسید) و آمپی‌باکتام (آمپی‌سیلین + سولباکتام) انواع ترکیبی پنی‌سیلین‌ها هستند.

توجه: برای پنی‌سیلین جی به جای استفاده از واحد "میلی‌گرم" از (واحد بین‌المللی) استفاده می‌شود.

۱-۲-۵- سفالوسپورین‌ها: این زیرگروه از داروها نسل‌های مختلفی دارد. صرف نظر از نسل‌های چهارگانه مهم‌ترین این داروها که در ایران وجود دارند عبارتند از:

سفازولین، سفالکسین، سفوروکسیم، سفاکلور، سفکسیم، سفتریاکسون، سفوتاکسیم، سفنازیدیم، سفتریوکسیم و سفپیم.

۱-۳-۵- آمینوگلیکوزیدها: جنتامیسین، آمیکاسین، استریتومایسین، اسپکتینومایسین، توبرامایسین و نئومایسین.

۴-۱-۵- تتراسایکلین ها: تتراسایکلین، داکسی سایکلین، ماینوسایکلین.

توجهات ویژه: مصرف تتراسایکلین در دوره بارداری، شیردهی و در کودکان تا سن ۱۲ سالگی ممنوع است. نوشیدن یک لیوان آب همراه با دارو و دراز نکشیدن تا نیم ساعت پس از مصرف، از توصیه های دارویی این زیر گروه است.

۵-۱-۵- ماکرولیدها: اریترومايسين، آزیترومایسین و کلاریترومایسین.

۶-۱-۵- کینولون ها: سپیروفلوکساسین، افلوکساسین، نالیدیکسیک اسید، جمی فلوکساسین، لوفلوکساسین و موکسی فلوکساسین.

این داروها بهتر است قبل از غذا و همراه با یک لیوان آب مصرف شوند و از مصرف همزمان این داروها با لبنیات خودداری شود. از تجویز داروهای این دسته به جز نالیدیکسیک اسید در سنین زیر ۱۸ سال و خانم های باردار باید خودداری شود.

۷-۱-۵- سولفانامیدها: کوتریموکسازول (سولفامتوکسازول + تریمتوپریم)، سولفادیازین، سولفاستامید.

مصرف خوراکی هر وعده از این داروها با یک تا دو لیوان آب همراه باشد این داروها در بیماری فاویسم منع مصرف دارند.

سولفاسالازین نیز در این زیر گروه تقسیم بندی می شود ولی اثر ضد میکروبی ندارد و ضد التهاب است.

۸-۱-۵- داروهای ضد سل: ریفامپین، اتاموتول، استرپتومايسين، ایزونیاژید، پیرازینامید.

۹-۱-۵- کارباپنمها: ایمی پنم (به همراه سیلاستاتین)، مروپنم.

۱۰-۱-۵- متفرقه ها: کلیندامایسین، داپسون، ونکومايسين، نیتروفورانتوئین، کلرامفنیکل.

مصرف نیتروفورانتوئین در بیماران فاویسمی ممنوع است.

داپسون در بیماران فاویسمی می بایست با احتیاط مصرف شود.

۲-۵- داروهای ضد قارچ:

کلوتریمازول، میکونازول، کتوکونازول، ایتراکونازول، فلوکونازول، تینیدازول، ترینافین، گریزئوفلووین، آمفوتریسین بی (ضد قارچ تزریقی)، نیستاتین، کریستال و یوله دوژانسیون، تولفتات.

دوره درمان بیماری های قارچی طولانی می باشد لذا دارو باید تا اتمام دوره درمان مورد استفاده قرار گیرد.

۳-۵- داروهای ضد کرم:

بسته به نوع کرم (گرد - پهن بند - پهن بدون بند) داروی مورد استفاده متفاوت خواهد بود. اهم این داروها شامل موارد زیر است:

مبندازول، آلبندازول، پیرازین، پیرونیوم پاموات، نیکلوزامید، پرازی کوانتل، لوامیزول، ایورمکتین.

دستور مصرف هر کدام از داروهای نام برده شده بستگی به نوع کرم دارد. لذا باید از تجویز این داروها بدون ملاحظه جواب آزمایش پرهیز کرد.

قرص های مبندازول و آلبندازول جویدنی هستند.

مبندازول به صورت OTC قابل فروش است.

بعد از مصرف پیرونیوم پاموات باید دهان شسته و دندان ها مسواک زده شود.

۴-۵- داروهای ضد ویروس:

آسیکلوویر، آدفوویر، تنوفویر، لامی وودین و اسلتامویر

آسیکلوویر می بایست با آب فراوان میل شود.

۵-۵- داروهای ضد تک یاخته:

دو تک یاخته مهم یک آمیب و دیگری ژیا ردیا، سبب بروز اسهال می شوند. داروهایی که در درمان اسهال آمیبی مورد استفاده قرار می گیرند شامل یدو کینول و فورازولیدون هستند. پاروموما سین نیز یک کشنده آمیب می باشد.

مصرف فورازولیدون در بیماری فاویسم ممنوع است.

۶-۵- داروهای ضد مالاریا: کلروکین، هیدروکسی کلروکین، پریماکین.

توجه ویژه: تجویز هر نوع داروی میکروب کش به تشخیص و دستور مصرف صحیح نیاز دارد. در عین حال دستور مصرف یک میکروب کش در یک بیمار با دستور مصرف همان دارو برای بیماری دیگر لزوماً یکسان نیست و رعایت نکردن این موارد علاوه بر ایجاد عوارض جانبی جدی برای مصرف کننده، شرایط مقاوم شدن میکروب ها به دارو (مقاومت میکروبی) را فراهم می سازد. لذا از تجویز یا مصرف خودسرانه این نوع از داروها باید خودداری نمود.

۸-۵- آنتی بیوتیک های جدید: تیکوپلین - لینه زولاید

۶- داروهای تنفسی:

۱-۶- داروهای ضد آسم:

مهمترین داروهای مورد استفاده در این بیماری عبارتند از:

سالبوتامول، سالمترول، فورموترو، تئوفیلین، ایپراتروپیوم، بکلومتازون، بودزوناید، فلوتیکازون، آمینوفیلین، کرومولین، زفیرلوکاست، مونتهلوکاست، کتوتیفن، تیوتروپیوم برومید، اُمالی زوماب، مومتازون. فرآورده‌های به بازار عرضه شده از داروهای بالا شامل موارد زیر هستند:

الف) اسپری دهانی کامبونت (combivent®) شامل ایپراتروپیوم + سالبوتامول

ب) اسپری دهانی سروتاید (seretide®) شامل فلوتیکازون + سالمترول

ج) اسپری دهانی سیمی کورت (symbicort®) شامل بودزوناید + فورموترو

د) اسپری دهانی پولمی کورت (pulmicort®) شامل بودزوناید

توجهات ویژه:

- در پیشگیری، درمان حاد و درمان نگهدارنده حملات بیماری آسم، داروهای کاملاً متفاوتی استفاده می شوند که نمی توان آنها را به جای یکدیگر به کار برد.

- تمام افشانه ها را قبل از مصرف باید تکان داد.

- پس از مصرف اسپری های حاوی کورتون (بکلومتازون، بودزوناید، فلوتیکازون و مومتازون) باید دهان شسته شود.

- برای اطمینان از پر بودن اسپری می توان آن را در ظرف آب انداخت. افشانه پر به طور عمودی، نیمه پر مایل و خالی افقی می ایستد.

۶-۲- داروهای ضد سرماخوردگی:

فرآورده های موجود در بازار دارویی ایران نظیر قرص آدالت کلد، کلداکس، بایلنول یا کلداستاپ و قرص آنتی هیستامین دکونژستانت حاوی تعدادی از داروهای زیر است:

استامینوفن (کنترل تب و درد)، فیل افرین / پسودوافدرین (کنترل احتقان و آبریزش)، کلرفنیرآمین (کنترل عطسه و آبریزش) / دیفن هیدرامین (کنترل آبریزش و خارش گلو)

برخلاف تصور عموم، با توجه به ترکیبات موجود در قرص سرماخوردگی این قرص در بزرگسالان و اطفال در یک شبانه روز محدودیت مصرف دارد یعنی در بزرگسالان حداکثر ۱۲ قرص و در اطفال (از نمونه مخصوص کودکان) حداکثر ۶ قرص مجاز شمرده می شود.

شربت سرماخوردگی کودکان، برخلاف قرص سرماخوردگی کودکان، حاوی استامینوفن نمی باشد.

۶-۳- داروهای ضد سرفه:

با مصرف شل کننده های خلط و خلط آورها زمینه دفع خلط را باید فراهم نمود. لذا تعدادی از داروهای ضد سرفه در واقع سرفه را سرکوب نمی کنند بلکه عامل ایجاد سرفه را از ریه خارج می کنند. در مقابل در سرفه های خشک وضعیت به گونه ای متفاوت است.

صرف نظر از دسته بندی داروهای موثر بر هر نوع از سرفه های مذکور اهم آنها عبارتند از:

گایافنزین، برم هگزین، کلوبوتینول، دکسترومتورفان، اکسپکتورانت، دیفن هیدرامین، اکسپکتورانت کدئین، ان استیل سیستین.

۷- داروهای گوارشی:

داروهای ضداسید:

دسته جات مختلفی از داروها باعث مهار ترشح اسید معده یا خنثی شدن آن می شوند. که عبارتند از:

سایمتدین، رانیتیدین، فاموتیدین، امپرازول، پنتوپرازول، رابپرازول، لانتوپرازول، اس امپرازول، آلومینیوم هیدروکساید، منیزیم هیدروکساید (MOM)، آلومینیوم منیزیم هیدروکساید (AIMg)، آلومینیوم ام جی اس (AIMgS).

در حالی که شربت های آنتی اسید جزء فرآورده های ایمن شمرده می شوند و در فهرست داروهای OTC قرار می گیرند. ولی در مواردی (مانند نارسایی کلیوی) مجاز به تحویل این شربت ها به جای همدیگر به بیمار نمی باشیم.

از داروهای آنتی اسید موجود، هیدروکسید منیزیم ملین نیز است.

۸- داروهای موثر بر اختلالات غدد مترشحه داخلی:

۸-۱- داروهای مربوط به اختلالات هورمونی زنان و مردان:

این داروها دامنه وسیعی از درمان بیماری ها و اختلالات را به خود اختصاص می دهند. هم چنین پیشگیری و یا القاء فرآیندهای هورمونی مربوط به تولیدمثل از سایر مصارف آنهاست. اهم این داروها عبارتند از:

کلومیفن، مدروکسی پروژسترون، اتینیل استرادیول، استرادیول والرات، سیپروترون کمپاند، سیپروترون استات، منوتروپین ها (اچ ام جی)، کوریوتروپین ها (اچ سی جی)، فولیتروپین ها (فوستیمون، گونال اف)، اچ دی، ال دی، دی ای (دزوسپتیو)، یاز، یاسمین، مارولون، روکین، تری فازیک، لاینسترنول، دانازول، تاموکسیفن، تستوسترون، متیل تستوسترون، اکسی متولون، ناندروولون، فلوتامید، فیناستراید، لوونورژسترل، مجسترول، پروژسترون.

۸-۲- داروهای ضد دیابت:

صرف نظر از نوع دیابت داروهای مهم این زیرگروه عبارتند از:

انسولین، گلی بنکلامید (گلی بوراید)، گلی پزاید، گلی کلایزید، متفورمین، آکاربوز، رپاگلیناید، پیوگلیتازون.

انواع انسولین: ان پی اچ (ایزوفان)، رگولار، گلارژین (لانتوس)، آسپارت (نوومیکس).

۳-۸- داروهای ضد اختلالات تیروئید:

داروهای مهم این زیردسته عبارتند از: متی مازول (درمان پرکاری)، پروپیل تیواوراسیل (درمان پرکاری)، لووتیوکسین (درمان کم کاری)، لووتیرونین (درمان کم کاری).

۴-۸- کورتیکواستروئیدها (کورتون ها):

در حالت طبیعی در بدن ترکیباتی از غده فوق کلیوی ترشح می شود که آثاری مانند کنترل فرآیندهای التهاب زا، مهار ایمنی بدن (در مواقع لزوم)، تنظیم متابولیسم مواد در اندام ها و حفظ آب بدن را از خود بروز می دهند. داروهایی که مقلد این آثار بوده و به طور صنعتی نیز ساخته می شوند، کورتون لقب دارند و شامل موارد زیر می شوند:

هیدروکورتیزون، پردنیزولون، متیل پردنیزولون، تریامسینولون، دکزامتازون، بتامتازون، بکلومتازون، فلوتیکازون، بودزوناید، فلودروکورتیزون، بتامتازون ال.آ، مومتازون، فلونوسینولون، فلورومتولون، کلوتازول.

توجه: کوسینتروپین (تتراکوزاکتاید) یک هورمون می باشد که باعث تحریک ترشح کورتون ها از غده فوق کلیه شده لذا باعث مهار درد در بدن می شود.

۹- داروهای آنتی هیستامین:

عموماً منظور از داروهای ضد هیستامین عواملی است که برای رفع عوارضی مانند آلرژی، کهیر، خارش و سرگیجه بکار گرفته می شوند. البته در کنار کنترل این علائم، این داروها اثر ضد تهوع، استفراغ و گاهی اثر خواب آوری نیز از خود بروز می دهند. اثر خواب آوری این داروها (اثر جانبی) در نسل های جدید آنها کمتر است. این داروها عبارتند از:

آنتی هیستامین های نسل قدیم: پرومتازین، دیفن هیدرامین، دیمن هیدرینات، کلرفنیرآمین، هیدروکسی زین، کلماستین، کتوتیفن، سیپروهپتادین

آنتی هیستامین های نسل جدید: ستریزین، لوراتادین، فکسوفنادین، لووستیریزین.

۱۰- داروهای مرتبط با سیستم انعقادی:

۱-۱۰-۱- داروهای انعقادی:

باعث ایجاد انعقاد می شوند و در مواردی که سیستم ایجاد انعقاد طبیعی قادر به پاسخ مکفی در برابر خونریزی ایجاد شده نباشد بکار گرفته می شوند. دو داروی شاخص آنها عبارتند از: ویتامین کا، ترانگزامیک اسید.

۲-۱۰- داروهای ضد انعقادی:

این داروها در مواقعی که احتمال ایجاد لخته و انسداد عروق وجود دارد، بکار گرفته می شوند. صرف نظر از اثر مستقیم و غیرمستقیم آنها بر سیستم ضد انعقاد داروهای پرمصرف آنها عبارتند از: هپارین، وارفارین، آسپیرین، دی پیریدامول، استرپتوکیناز، اورو کیناز، تیکلوپیدین، کلوپیدوگرل، انوکسپارین (سلگسان).

توجه: رعایت نکردن دستور مصرف قرص خوراکی وارفارین عوارض جدی به همراه دارد.

۳-۱۰- **داروهای ضد کم خونی:** این بیماری به دلایل مختلف بروز می کند. اهم داروهای این زبردسته که در مکمل ها نیز مورد بحث قرار گرفته اند عبارتند از: اسید فولیک، فرس سولفات، ویتامین ب۱۲ (سیانو کوبالامین)، فرس فومارات، فرس گلو کونات.

۱۱- داروهای چشمی:

۱-۱۱- **داروهای ضد عفونت چشم:** سولفاستامید، سیپروفلوکساسین، کلرامفنیکل، جنتامایسین، اریترومایسین، تتراسایکلین.

۲-۱۱- **داروهایی که برای کنترل فشار داخلی کره چشم (بیماری گلوکوم) بکار می روند:** تیمولول، بتاکسولول، درزولامید، برینزولامید، بریمونیدین، اپی نفرین، پیلوکارپین، استازولامید، اکوتیوفات و لاتانوپرست.

۳-۱۱- **قطره هایی که در حین معاینات مختلف چشمی استفاده می شوند:** آتروپین، همتروپین، سیکلوپنتولات، تروپیکامید.

۴-۱۱- **داروهایی که جهت رفع علائم حساسیتی، سرخی و خارش چشم بکار می روند:** بتامتازون، فلورومتولون، دگزامتازون، لوته پردنول (لوته مکس)، ریمکسولون (وکسول)، نفازولین، نفازولین - آنتازولین، اولوپاتادین (پاتانول)

۵-۱۱- **فرآورده های چشمی متفرقه:** اشک مصنوعی، آرتلاک و آرتلاک ادونسد (هیالورونیک اسید)، لیبیوزیک.

توجهات ویژه:

- قطره های چشمی را نباید بیش از ۲ قطره در هر وعده مصرف کرد. در صورت الزام در مصرف ۲ نوع قطره باید بین استفاده از آن دو حداقل ۵ دقیقه فاصله باشد.

- دلیل استفاده از پمادهای چشمی در شب، تاری دیدی ایجاد شده توسط آنهاست و منعی برای مصرف در روز وجود ندارد.

- قطره های چشمی پس از باز شدن درب تا ۴ هفته قابل نگهداری اند و پس از این مدت باید دور ریخته شوند.

- قبل از مصرف قطره هایی که بصورت سوسپانسیون می باشند، ظرف قطره را باید تکان داد.

۱۲- داروهایی که در درمان سرطان بکار می‌روند:

داروهای موثر در درمان سرطان با طرق مختلف باعث از بین رفتن این نوع خاص از سلول‌ها می‌شوند. البته از آنجا که این داروها در تشخیص سلول طبیعی و سلول سرطانی همیشه دقیق عمل نمی‌کنند لذا بسیاری از سلول‌های طبیعی بدن نیز مورد هدف این داروها واقع می‌شوند و به دنبال مصرف آنها، شاهد عوارض جدی در مصرف‌کننده هستیم. با توجه به نحوه اثر بسیاری از این داروها، لازم است حین فرآیند عرضه آنها در داروخانه، دستورالعمل‌های مربوطه رعایت گردد و در صورت معیوب بودن و یا وارد آمدن آسیب جدی به بسته بندی این داروها از تماس مستقیم با آنها خودداری گردد.

این داروها شامل موارد زیر می‌باشند:

سیس پلاتین، سیکلوفسفامید، دوکسوروبیسین، ملفالان، وین کریستین، میتومایسین، وین بلاستین، اتوپوزاید، بلئومایسین، سیتارابین، فلونورواوراسیل، لموستین، مرکاپتوپورین، داکتینومایسین، جم سیتابین، پاکلیتاکسل، کربوپلاتین، کاپسیتابین، دوسه تاکسل، وینورلین (ناول بین)، ایرینوتکان، توپوتکان، اگزالی پلاتین، اپی رویسین، pemetrexed، تراستوزوماب، اگزامستان، لتروزول، هیدروکسی اوره، متوتروکسات.

این داروها مصارف دیگری نیز دارند و تجویز این داروها برای بیمار، دلیل بر ابتلا به سرطان نمی‌باشد.

۱۳- داروهای ضد آرتريت روماتوئید:

داروهای NSAIDs در مقادیر بالا فقط می‌توانند علائم بیماری آرتريت روماتوئید را رفع کنند و از پیشرفت آن جلوگیری نمی‌کنند. از این رو داروهای دیگری بکار گرفته می‌شود تا پیشرفت بیماری را کند و حتی متوقف نماید که عبارتند از:

متوتروکسات (که اثرات ضدسرطانی و تضعیف سیستم ایمنی نیز دارد)، آزاتیوپرین، کلروکین، سولفاسالازین، لفلونامید (Leflunomide) رعایت نکردن دستور مصرف متوتروکسات می‌تواند به راحتی منجر به ایجاد دوز سمی و یا کشنده دارو گردد.

۱۴- داروهای ضد اختلالات استخوانی:

مهمترین داروهای موثر عبارتند از: آلدروونات، پامیدروونات، زولدرونیک اسید، کلسی تونین، کلسی تریول و مکمل‌های کلسیم (توام با ویتامین D)

توجه: آلدروونات را بهتر است با فاصله با وعده غذایی مصرف کرد و حداقل تا نیم ساعت پس از مصرف دارو نباید دراز کشید.

۱۵- داروهایی که در گرفتگی عضلات و یا دردهایی با منشأ عصبی مصرف دارند: متوکاربامول، باکلوپن، تیزانیدین، پرگابالین، گاباپنتین

معرفی چند مرجع دارویی به زبان فارسی:

- ۱- داروخانه رسمی ایران، مولف، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان غذا و دارو
- ۲- فرهنگ جامع داروهای ژنریک و گیاهی ایران (با اقدامات پرستاری، پزشکی و دندانپزشکی)، مولفین: دکتر پونه حشمتی، احمد علی اسدی نوقابی.
- ۳- درس نامه جامع داروهای رسمی ایران، مولفین: دکتر سعید شهرزاد، دکتر طاهره غازیانی.
- ۴- داروهای ژنریک ایران، مولف: دکتر رامین خدام.
- ۵- نرم افزار ایران دارو، بانک اطلاعات الکترونیکی داروهای ژنریک دکتر خدام (نسخه های ویندوز، آپید، آیفون، آندروید)
- ۶- نرم افزار تخصصی اطلاعات دارویی ایران، ایران فارما، فارما پدیا (قابل نصب و اجرا بر روی انواع کامپیوتر) موبی فارما (قابل نصب و اجرا بر روی انواع گوشی موبایل)، تهیه شده توسط: انتشارات قمریان، دکتر علیرضا قمریان.

انواع نام های یک دارو:

- ۱- نام ژنریک (generic): نامی است که توسط مرجع بین المللی که مقر آن در آمریکا است برای هر دارو انتخاب می شود و عمدتاً داروها به همین نام، نامیده می شوند. نظیر: آنتولول - رانیتیدین.
- ۲- نام تجاری یا اختصاصی (trade = brand): نامی است که هر کارخانه به طور اختصاصی برای محصول خود انتخاب می کند و آن را با علامت ® مشخص می نماید. در عین حال سازنده ملزم می باشد ذیل نام تجاری نام ژنریک دارو را نیز درج نماید. به عنوان نمونه داروی سلکوکسیب (نام ژنریک) تحت تولید شرکت فایزر آمریکا celebrex® و شرکت سیپلا هند cobix® و شرکت داروپخش ایران celexib® نامیده می شود.
- ۳- نام شیمیایی: مبین ساختار شیمیایی دارو می باشد به عنوان مثال نام شیمیایی آسپیرین عبارت است از: O-استیل سالیسیلیک اسید.

۴- اسامی تجاری ایرانی و خارجی

داروهای موثر بر سیستم ریوی					
شکل دارویی	نام ژنریک	نام تجاری خارجی	تلفظ	نام تجاری ایران	تلفظ
اسپری دهانی	Beclomethasone	Becotide	بکو تاید	Beclex	بکلکس
اسپری بینی	Beclomethasone	Beclonase	بکلونیز	Beklam	بکلام
اسپری دهانی	Fluticasone	Flixotide	فلیکسو تاید	Flutioz	فلوتیزوکس
اسپری دهانی	Fluticasone	Flohale	فلو هال		
اسپری بینی	Fluticasone	Flomist	فلومیست	Felazon	فلازون
اسپری بینی	Fluticasone	Flixonase	فلیکسونیز		
اسپری بینی	Budesonide	Rhinocort	راینوکورت		
اسپری بینی	Mometasone	Nasonex	نازونکس	Megacort	مگاکورت
اسپری دهانی	Budesonide	Pulmicort	پالمیکورت		
اسپری دهانی	+Budesonide	Symbicort	سیمبیکورت		
قرص	Deflazacort	Calcort	کلکورت		
امپول	Triamcinolone	Triam-hexal	تریام هگزال	Cortiran	کورتیران
اسپری دهانی	Salmeterol	Serevent	سرونت	Salozix	سالوزیکس
کپسول استنشاقی	Formoterol	Foradil	فلورادیل		
اسپری دهانی	Salmeterol +fluticasone	Seretide	سروتاید		
قرص	Montelukast	Singulair	سینگولایر	Melukast	ملوکاست
قرص	Zafirlucast	Accolate	آکولیت		
اسپری دهانی	Ipra tropium + salbutamol	Combivent	کامبیونت		
اسپری دهانی	Ipratropium	Atrovent	آترونت	Ipratrex	ایپراترکس
اسپری دهانی	Formoterol	Oxis	اکسیس		
کپسول استنشاقی	Cromolyn na	Cromal	کرومال	Cromolex	کرومولکس (اسپری)
قرص جوشان	N-acetyl cystein	Fluimucil	فلونوموسیل		
اسپری	Salbutamol			Ventolin	ونتولین
اسپری	Cromolyn na	Intal	اینتال	Cromolex	کرومولکس

داروهای اعصاب و روان

شکل دارویی	نام ژنریک	نام تجاری خارجی	تلفظ	نام تجاری ایران	تلفظ
قرص	Rivastigmin	Exelon	اکسلون	Exepharm	اکسفارم
قرص	Donepezil	Aricept	آریسپت	Alzakim	الزاکیم
قرص	Donepezil	Yasnal	یاسنال	Donept	دونپت
قرص	Memantine	Ebixa	ایبکسا	Memorup	ممو روپ
کپسول	Sertraline	Zoloft	زولفت	Sertralex	سرتراکس
قرص	Sertraline	Asentra	استترا	Zolamin	زولامین
قرص	Fluvoxamine	Luvoz	لووکس	Biovoxamine	بایووکسامین
قرص	Citalopram	Cipram	سیپرام	Citalex	سیتالکس
کپسول	Fluxetine	Prozac	پروزاک	Oxetine	اکستین
قرص	Trifloperazin	Skazine	اسکازینا	Trifluzic	تریفلوزیک
شربت	Piracetam	Nootropil	نوتروپیل		
قرص	Alprazolam	Xanax	زاناکس	Xanal	زانال
قرص	Perphenazine	Fentazin	فنتازین		
قرص	Nitrazepam	Apo -nitrazepam	آپونیترازپام		
قرص	Zolpidem	Zoldem	زولدم	Rapidem	رپیدم
قرص	Zolpidem	Stilnox	استیلنوکس		
قرص	Galantamine	Remynil	رمینیل	Alzamin	الزامین
قرص	Valproate na	Depakine	دپاکین	Rahakin	رهاکین
قرص	Valproate na	Valproate -sandoz	والپروات ساندوز	Valbioate	والباوات
قرص	Chlorpromazine	Largactil	لارگاکتیل	Normazine	نورمازین
قرص	Thioridazine	Melleril	ملرل		
قرص	Phenobarbital	Luminal	لومینال		
امپول	Phenytoin	Dilantin	دیلاتین	Hydantic	هیدانتیک
قرص	Imipramin	Tofranil	توفرانیل		
قرص	Valproate na	Orfril	ارفریل	Epival	اپی وال
قرص	Carbamazepine	Tegretol	تگرتول	Carbaram	کاربارام
قرص	Carbamazepine	Carbamazepine-hexal	کاربامازپین هگزال		

قرص	Paroxetin	Paxil	پاکسیل		
قرص	Levodopa carbidopa	Isicom	ایزیکوم	Ldoram-c	ال دورام سی
قرص	Levodopa benserazide	Madopar	مادوپار		
قرص	Buspiron	Busp	بوسپ	Buspanex	بوسپانکس
قرص	Chlordiazpoxide	Librium	لیبریوم		
قرص	Bupropion	Zyban	زیبان	Zypiron	زیپایرون
قرص	Bupropion	Wellbutrin	ولبوترین		
کپسول	Duloxetine	Cymbalta	سیمبالتا		
قرص	Topiramate	Topamax	توپاماکس	Convex	کانوکس
قرص	Pimozide	Orap	اورپ		
قرص	Levetiracetam	Keppra	کپرا	Levebel	له وبل
قرص	Trimipramin	Surmontil	سورمونتیل	Trimontil	تریمونتیل
قرص	Clomipramine	Anafranl	آنافرانیل	Abnil	آبنیل
قرص	Trihexyphenidyl	Artane	آرتان	Triphen	تریفن

داروهای ضد ریزش مو

شکل دارویی	نام ژنریک	نام تجاری خارجی	تلفظ	نام تجاری ایران	تلفظ
قرص	Finasteride ۱mg	Finpecia	فین پشیا	Finide	فیناید
قرص	Finasteride ۱mg	Propecia	پروپشیا		

آنتی هیستامین ها

شکل دارویی	نام ژنریک	نام تجاری خارجی	تلفظ	نام تجاری ایران	تلفظ
قرص	Fexofenadine	Fexigra	فکسیگرا	Sed-off	سداف
قرص	Fexofenadine	Telfast	تلفست	Fexodine	فکسودین
قرص	Cetirizine	Letizen	لتیزین	Alerid	آلرید
قرص	Ketotifen	Zaditen	زادیتن	Ketram	کترام

داروهای قلبی و عروقی

شکل دارویی	نام ژنریک	نام تجاری خارجی	تلفظ	نام تجاری ایران	تلفظ
قرص	Trazosin	Apo-trazosin	آپوترازوسین		
قرص	Telmisartan	Micardis	میکاردیس ۸۰		
قرص	Carvedilol	Coryol	کورپول	Cardol	کاردول
قرص	Nicorandil	Lkorel	ایکورل		
قرص	Valsartan	Diovan	دیووان	Valzar	والزار
قرص	Metoprolol	Meto-hexal	متو-هگزال	Metolopress	متولوپرس
قرص	Amlodipine	Norvasc	نورواسک	Ameloted	آملوتد
قرص	Sotalol	Sota-hexal	سوتا-هگزال	Rhytmix	ریتمیکس
قرص	Acetazolamid	Diamox	دیاموکس		
قرص	Clopidogrel	Plavix	پلاویکس	Osvix	اسویکس
قرص	Furosemide	Lasix	لازیکس	Rosemid	رزماید
قرص	Losartan	Cozaar	کوزار	Pozarex	پوزارکس
قرص	Metoprolol	Toprol	توپرول	Metoral	متورال
قرص	Propranolol	Inderal	ایندرال	Pranol	پرانول
قرص	Spiroinolactone	Aldacton	آلداکتون		
قرص	Verapamil	Isoptin	ایزوپتین		
قرص	Warfarin	Coumadin	کمدین		
آمپول	Enoxaparin	Clexane	کلگزان		
آمپول	Enoxaparin	Lovenox	لونوکس		
کپسول	Zanifed	Adalat	آدالات	Nifedipine	زانی فید
قرص	Tenorex	Tenormin	تنورمین	Atenolol	تنورکس
قرص	Lodamet	Aldomet	آلدومت	Methyl dopa	

داروهای ضد بزرگ شدن پروستات					
شکل دارویی	نام ژنریک	نام تجاری خارجی	تلفظ	نام تجاری ایران	تلفظ
قرص	Trazosin	Apo –trazosin	آپوترازوسین		
قرص	Finasteride	Proscar	پروسکار	Finide	فیناید
قرص	Tamsolusin	Flomax	فلوماکس	Maxulusin	مدالوسین
قرص	Tamsolusin	Omnice	امنیک	Maxulusin	ماکسولوسین
قرص	Tamsolusin	Tamsolusin-hexal	تامسولوسین - هگزال	Protral	پروترال

داروهای هورمونی					
شکل دارویی	نام ژنریک	نام تجاری خارجی	تلفظ	نام تجاری ایران	تلفظ
قرص	Vardenafil	Levitra	لویترا		
قرص	Sildenafil	Viagra	ویاگرا	SDF	اس دی اف
قرص	Tadalafil	Cialis	سیالیس	Tadagra	تاداگرا
قرص	Letrozol	Femara	فمارا	Letrofem	لتروفم
قرص	Cyprotrone compound	Diane	دیان		
قرص	Ethinylestradiol	Belara	بلارا		
قرص	Drospirenone+ Ethinylestradiol	Yasmin	یاسمین		
قرص	Dydrogestron	Duphaston	دوفاستون		
آمپول	Mthylprednisolon	Depomedrol	دپومدرول		
قرص	Cyproteronacetat	Androcur	آندروکار		
قرص	Estrogen conjugated	Premarin	پرمارین	Estromarin	استرومارین

داروهای گوارشی					
شکل دارویی	نام ژنریک	نام تجاری خارجی	تلفظ	نام تجاری ایران	تلفظ
قرص	Domperidon	Mutilium	موتیلیوم	Motivin	موتیوین
قرص	Mebeverine	Colofac	کولوفک	Colomeb	کولومب
کپسول	Peppermint oil	Col permin	کلپر مین		
قرص	Esomeprazol	Nexium	نکسیوم	Pantokim	پانتوکیم
کپسول	Pantoprazol	Pantazol	پنتازول		
قرص	Cisapride	Propulsid	پروپالسید		
قرص	Cimetidin	Tagamet	تاگامت	Logamet	لوگامت
قرص	Metocloperamide	Plasil	پلازیل	Demetic	دمتیک
قرص	Metocloperamide	Primpram	پریمپرام		
قرص	Ranitidine	Zantac	زانتاک	Renitex	رانیتکس
قرص	Clidinium-c	Librax	لیبراکس		
قرص	Hyosine	Buscopan	بوسکوپان	Dispasmine	دیسپاسمین
قرص	Diphenoxylate	Lomotil	لوموتیل	Diphnokim	دیفنوکیم
قرص	Bisacodyl ^۱	Dulcolax	دولکولاکس		

داروهای ضد درد					
شکل دارویی	نام ژنریک	نام تجاری خارجی	تلفظ	نام تجاری ایران	تلفظ
قرص	Acetaminophen	panadol	پانادول	Biolenol	بایولنول
قرص	Diclofenac	Voltaren	ولتارن	Alfen x	آلفن ایکس
کپسول	Celecoxib	Celebrex	سلبرکس	Celexib	سلکسیب
کپسول	Gabapentin	Neurontin	نورونتین	Neuroxir	نوروکسیر
کپسول	Indomethasin	Hndocid	ایندوسید	Indokim	ایندوکیم
کپسول	Mefnamic acid	Ponstan	پونستان	Mefenacin	مفناسین
آمیول	Methocarbamol	Robaxin	روباکسین	Robaxol	روباکسول
قرص	Tizanidine	Sirdalud	سیردالود	Spalex	اسپالکس

داروهای ضد قند و چربی خون					
شکل دارویی	نام ژنریک	نام تجاری خارجی	تلفظ	نام تجاری ایران	تلفظ
قرص	Glyburide	Apo-glyburide	آپو گلیبوراید	Glibotex	گلیبوتکس
قرص	Metformin	Apo-metformin	آپومتفورمین	Metforex	متفورکس
قرص	Metformin	Glucophage	گلوکوفاز	Metforbiox	متفوربا یوکس
قرص	Metformin	Metformin-hexal	متفورمین هگزال	Metglindine	متگلیندین
قرص	Metformin	Brot	بروت	Rahamet	رهامت
قرص	Atorvastatin	Lipitor	لی پیتور	Lipastin	لیپاستین
کپسول	Fenofibrate	Lipanthyl	لیپانتیل	Trirole	تری رول
کپسول	Fenofibrate	Tricore	تری کور		
قرص	Simvastatin	Zocor	زوکور		
قرص	Ezetimibe			Exetichol	ازتیکول

ضد پوکی و ساییدگی استخوان					
شکل دارویی	نام ژنریک	نام تجاری خارجی	تلفظ	نام تجاری ایران	تلفظ
قرص	Alendronate	Fosamax	فوزاماکس	Osimax	اسیماکس
قرص	Alendronate	Osteofos	استوفوس	Ostomod	استومد
قرص	Risedronate	Actonel	اکتونل		
اسپری بینی	Calcitonin	Miacalsic	میاکلسیک	Nasocalcin	نیزوکلین
آمپول	Calcitonin	Calsi-hexal	کلسی هگزال	Mianin	میانین
قرص	Raloxifen	Evista	اویستا	Raloken	رالوکسن
آمپول	Hyaluronic acid	Hyaluran-hexal	هیالوران هگزال		
آمپول	Hyaluronic acid	Hyalgan	هیالگان		
کپسول	Glucosaminchondroitin MSM	Triple flex	تریپل فلکس		

داروهای متفرقه

شکل دارویی	نام ژنریک	نام تجاری خارجی	تلفظ	نام تجاری ایران	تلفظ
قرص	Mesalazine	Asacol	آساکول	Mezalex	مزالکس
قرص	Mesalazine	Pentasa	پنتاسا	Biosacol	بیوزاکل
قرص	Pyridostigmine	Mestinon	مستینون	Pyramist	پیرامیست
کپسول	Lso-tretinoin	Roaccutan	راکوتان		
قرص	Betahistine	Betaserc	بتاسرک		
قرص	Flutamide	Flutamide	فلوتامید		
پرل	Ursodeoxycholi acid c	Ursoflor	یورسوییل	Ursophar	اورسوفار
کپسول	Orlistat	Xenical	زنیکال	Venustat	ونوستات
کرم	Tretinoin	Retin-A	رتین آ		
ژل	Fibrinolysin	Elase	الیز		

آشنایی با فرآوردۀ های کبابی

تعریف:

گیاهان دارویی ارزش و اهمیت خاصی در تامین بهداشت و سلامتی جوامع دارند. امروزه به دلیل مشخص شدن اثرات جانبی داروهای شیمیایی، ایجاد آلودگی‌های زیست محیطی و جلوگیری از خروج مقادیر بالای ارز از کشور و ممانعت از گسترش وابستگی به واردات دارو موجب افزایش گرایش عمومی جامعه به استفاده از داروها و درمان‌های گیاهی شده است.

چگونه می‌توان از یک گیاه دارویی داروی گیاهی تهیه کرد؟

- ۱- شناسایی ماده موثره موجود در گیاهان دارویی
- ۲- جداسازی و استخراج ماده موثره از سایر ترکیبات موجود در گیاه
- ۳- تعیین دوز ماده موثر آن ماده دارویی جهت مشخص نمودن محدوده درمانی با انجام مطالعات فارماکولوژیک
- ۴- بررسی عوارض جانبی، موارد منع مصرف، احتیاطات و تداخلات، مصرف در دوران بارداری و شیردهی
- ۵- تعیین شکل دارویی مناسب اعم از قرص کپسول شربت و با توجه به ویژگیهای فیزیکی و شیمیایی ماده موثره و موارد مصرف داروی گیاهی

بنابراین:

- ❖ هر چیزی را که به عنوان دارو و یا درمان کننده بیماری پیشنهاد می‌شود نپذیریم.
- ❖ دارو را به کمک داروساز و پزشک بشناسیم و هر چیزی را دارو تلقی نکنیم.
- ❖ این باور غلط است که گیاهان دارویی یا داروهای گیاهی کاملاً بدون عارضه هستند.

مزایای استفاده از داروهای گیاهی به جای گیاه دارویی:

- ❖ کاهش عوارض جانبی به دلیل استانداردسازی مقدار ماده موثره موجود در فرآورده داروی گیاهی و حذف ترکیبات با اثرات نامطلوب در مرحله خالص سازی و استخراج
- ❖ استفاده از گونه‌ها و جنس‌های صحیح و موثر گیاهان دارویی و همچنین قسمت و اندام مناسب گیاهی در تولید فرآورده‌های گیاهی
- ❖ اطمینان از نظر عدم آلودگی به آلاینده‌های میکروبی و شیمیایی و قارچی و مانند سموم دفع آفات یا آلودگی ناشی از سم افلاتوکسین
- ❖ تعیین دوز مورد استفاده

داروهای گیاهی موثر بر سیستم اعصاب:

۱- اختلالات اضطرابی و استرس ها:

داروهای گیاهی از گذشته های دور برای کاهش علائم اضطراب کاربرد داشته اند.

- کپسول والرین (Valerian)

- شربت والریک (Valeric)

- قرص روکش دار والی فلور (Valiflore) حاوی گیاه سنبل الطیب که جهت درمان تنشهای عصبی و اضطراب و بی خوابی و آرام بخش استفاده می شوند.

- کپسول سدآمین (Sedamin)

- پودر آل تیب (Altib)

- قطره پاسی پی (Pasipay)

- قرص روکش دار نوراگل (Neuragol)

- قرص روکشدار پرفوران (Perforan)

۲- سردرد و میگرن:

سردرد معمولاً یک علامت خوش خیم

فقط ۵٪ همراه با زمینه عصبی جدی

- قطره آنتی میگرن (Antimigran)

- قطره هایپیران (Hypiran)

- قرص روکشدار پرفوران (Perforan)

- کپسول تانامیگرن (Tanamigraine)

۳- افسردگی:

- قرص روکشدار نوراگل (Neuragol): ضد افسردگی - آرام بخش

- جینکو تیدی (Ginko TD): افزایش حافظه و هوشیاری - ضد افسردگی - آلزایمر - سرگیجه

- کپسول والریک: ضد افسردگی - ضد تشنج - سردردهای عصبی - آرام بخش

- قرص پرفوران: آرام بخش - درمان سردردهای عصبی - میگرن

داروهای گیاهی موثر بر بیماریهای پوستی:

۱- اگزما و درماتیت تماسی:

- پماد انوکسولون (Enoxolon)

- پماد کالاندولا

- پماد درماتین

درمان درماتیت های آلرژیک و التهاب های پوست، اگزمای خفیف، آفتاب سوختگی

۲- شوره سر:

قطره رزماری (Rosemary): پیشگیری از خارش و پوسته شدن سر

۳- تبخال و بیماری های ویروسی:

- ژل ملیسان (Mellisan)

- پماد میرتوپلکس (Myrtoplex)

- قطره میرتکس (Myrtex)

- پماد زیتونکس (Zytonex)

۴- آکنه:

- محلول ضد جوش باریج

- لوسیون ضد جوش باریج

درمان آکنه و جوشهای چرکی

۵- خارش:

بعد از تشخیص علت زمینه ای درمان علامتی این شکایت موجب راحتی بیمار می شود چند داروی مهم:

- پماد انوکسولون: ضد خارش های انگلی

- قطره رزماری: جلوگیری از خارش سر

۶- ریزش مو و خشکی مو:

- قطره رزماری (Rosemary): جلوگیری از ریزش مو، تحریک رشد مو، تبدیل موی کرکی به موهای ضخیم

- لوسیون بلغارول (Belpharol): تقویت رشد، جلوگیری از ریزش و پر پشت کننده مژه و ابرو

۷- خشکی پوست و ترک پوست:

پماد کالاندولا

پماد درماتین

داروهای گیاهی موثر بر بیماریهای التهابی روماتیسم:

بیماریهای التهابی و روماتیسم با شیوع ۱٪ در جامعه این بیماری سیستمیک و درازمدت و ناتوان کننده است. علاوه بر درمان های عمده و کورتیکواستروئیدتراپی لازم برای بیماران، کاهش علائم و دردهای مفصلی و تخفیف علائم التهابی کمک کننده است:

- قطره و اسپری CM
- پماد اکبر ۲
- کپسول زینتوما (Zintoma)
- پماد و اسپری رزماری

داروهای گیاهی موثر بر کاهش چربی خون:

شیوع بالای چاقی و افزایش چربی خون به دلیل کارهای روزمره سبک و اداری و کم تحرک و در نتیجه افزایش چربی خون و بیماری های عروق کرونر و سکته های قلبی و مغزی

- قرص روکشدار گارلت (Garlet)
- قرص روکشدار گارلی کپ (Garlicap)
- قرص روکشدار آلیکوم (Alicom)
- قرص روکشدار آلیوم (Allium-S)
- پودر و قرص آنتوم (Anethum)
- قرص آترومد - بی (Atheromod-B)

داروهای گیاهی موثر بر بیماریهای فشارخون:

بیماریهای افزایش فشارخون از شایعترین بیماریهای جوامع است و بین ۲۸-۲۰٪ مردم آن را تجربه می کنند.

اهمیت دارودرمانی در کنترل فشار خون

نیاز فشارخون متوسط و شدید به داروهای قوی

- قرص روکشدار آلیوم اس (Allium-S)
- قطره کراتاگوس (Crataegus)
- قرص هایپورکس بی (Hyporex-B)

داروهای موثر بر دیابت و قند خون:

بیماری دیابت شیرین (دیابت ملیتوس) شایعترین بیماری غدد داخلی در انسان می‌باشد. کنترل دیابت تیپ ۱ فقط با انسولین قابل دستیابی بوده ولی در دیابت تیپ ۲ انسولین آخرین اقدام دارویی می‌باشد. کنترل در مراحل ابتدایی دیابت تیپ ۲ با رژیم غذایی، ورزش و کاهش وزن امکان پذیر است.

- پودر آنتی دیابتیک
- قرص روکشدار آلیوم اس
- قرص گالکا (Galega)

داروهای گیاهی موثر بر سنگ های ادراری:

سنگهای ادراری از شایعترین بیماری های اورولوژی در اورژانس هاست.

قطره سنکل (Sankol): دفع سنگهای ادراری کمتر از ۶ mm - خارج کردن سنگهای خرد شده - تسکین دردهای کلیوی - ضد عفونی کردن مجاری ادراری - پیشگیری از تشکیل مجدد سنگ

داروهای گیاهی موثر بر اختلالات جنسی:

- کپسول جین ویتون (Gingiton): درمان ناتوانی جنسی - درمان اضطراب و افسردگی جنسی و ضعف عمومی بدن
- قطره و قرص روکشدار آفرودیت (Aphrodit): درمان کاهش میل جنسی و اختلال انزال زودرس

داروهای موثر بر مشکلات پروستات:

مشکلات پروستات از عمده ترین علل مراجعه سالمندان مذکر به درمانگاه های اورولوژی

علل مهمتر مشکلات پروستات: سرطان پروستات

از معروف ترین داروهای گیاهی جهت درمان علامتی

- قطره و قرص روکشدار پروستاتان (Prostatan)
- قطره اورتان (Urtan)
- قطره اوریتیدین (Uritidin)

داروهای گیاهی موثر بر دردهای قاعدگی:

دردهای قاعدگی و اختلالات قاعدگی در زنان جوان شایع است.

- قطره فنلین
- قطره هایپیران

داروهای گیاهی موثر بر افزایش شیر مادر:

- قطره و کپسول شیرافزا (Shirafza)
- قطره فنلین (Fennelin)

داروهای موثر بر اختلالات قاعدگی:

- قطره و قرص ویتاگنوس (Vitagnus)
- قرص سویاگل (Soyagol): برطرف کننده عوارض یائسگی (گرگرفتگی، عرق شبانه) و تنظیم کننده تعادل هورمونی
- قرص آگنول (Agnugol): اختلالات یائسگی و گرگرفتگی، اختلالات قاعدگی (خونریزیهای رحمی)، اختلالات قبل از قاعدگی (سردرد، تپش قلب، سرگیجه)، درد پستان، تنظیم قاعدگی

داروهای گیاهی موثر بر آفت دهان:

- آفت دهان با علل ویروسی و مشکلات ایمنی
- کمک به کاهش درد هنگام صحبت کردن و غذاخوردن به کمک داروها
- قطره پرسیکا (Persica) و ماتریکا (Matrica)

- قطره میرتکس (Myrtex)

و جهت تقویت سیستم ایمنی:

- قرص و شربت ایموستیم

- شربت آلونته ورا

داروهای گیاهی موثر بر دندان درد:

کاهش درد دندان قبل یا بعد از مراجعه به دندانپزشک (جهت درمان علل زمینه ای)

- قطره منتول مایع (Liquid Menthol)

- قطره پرسیکا

- قطره دنتول

داروهای خوشبوکننده دهان:

- ژل دنتافورت قطره سینامول (Cinnamol): ضد عفونی کننده و اسپاسم های گوارشی - ضد تهوع و برطرف کننده بوی

دهان

- قرص جویدنی منتا (Mentha): خوشبو کننده دهان - ضد نفخ

داروهای موثر بر سیستم تنفسی:

۱- داروهای گیاهی موثر بر سرفه

وجود سرفه به عنوان یک واکنش طبیعی برای حفظ ریه از آسیب های خارجی و خارج شدن مواد مضر

سرفه علامت بسیار شایع در اغلب بیماریهای تنفسی

- قطره و شربت تیمکس (Thymex)

- شربت تیمیان (Thymian)

- شربت توسیان - برونکوباریج - شربت آوی پکت - کپسول تیموژل - قطره توسیگل (Tossi-Gol) شربت

برونکوتیدی

- شربت توسیوین (Tussivin)

داروهای موثر بر فیشر (شقاق) و هموروئید:

شقاق عبارتست از زخم طولی در نیمه تحتانی کانال مقعد

از علائم مشخصه شقاق: وجود درد در هنگام اجابت مزاج و خونریزی از مقعد به صورت مشاهده خون روشن و تازه روی مدفوع یا

دستمال توالت

- پماد و محلول (MG)

- پماد آنتی فیشر

- پماد رکتول (Rectol)

- پودر پسلیوم

عوارض جانبی

داروهای گیاهی موثر بر سیستم اعصاب:

مصرف در حاملگی و شیردهی: ایمنی در مصرف این فرآورده ها در دوران بارداری و شیردهی به اثبات نرسیده است. با این وجود منافع

آن در برابر مضرات آن باید سنجیده شود.

موارد احتیاط: ایجاد خواب آلودگی

احتیاط در مصرف در صورت رانندگی یا انجام کارهایی که احتیاج به هوشیاری کامل دارند.

تداخل دارویی: تشدید اثر سایر داروهای آرام بخش در صورت مصرف همزمان

عوارض جانبی: احتمال بروز واکنشهای آلرژیک در افراد حساس

داروهای گیاهی موثر در درمان بیماریهای پوستی:

مصرف در حاملگی و شیردهی: ایمنی در مصرف این فرآورده ها در دوران بارداری و شیردهی به اثبات نرسیده است. با این وجود منافع

آن در برابر مضرات آن باید سنجیده شود.

موارد احتیاط: احتمال بروز واکنشهای آلرژیک مانند درماتیت تماسی در افراد حساس

از استعمال پماد در چشم و اطراف آن خودداری شود.

پماد انوکسولون روی مخاط استفاده نشود.

عوارض جانبی:

در صورت مصرف طولانی مدت داروی انوکسولون در سطح وسیع و آسیب دیده احتمال بروز علائم مینرالوکورتیکوئیدی وجود دارد.

داروهای گیاهی موثر بر دیابت و قند خون:

مصرف در حاملگی و شیردهی: ایمنی در مصرف آنتوم دردوران بارداری و شیردهی به اثبات نرسیده است. با این وجود منافع آن در برابر مضرات آن باید سنجیده شود.

مصرف سیر به علت احتمال ایجاد انقباضات رحمی در این دوران ممنوع است.

موارد احتیاط: افزایش خونریزی بعد از اعمال جراحی با مصرف زیاد سیر

تداخل دارویی: با SA و داروهای ضد انعقاد و پایین آورنده قند خون

عوارض جانبی: عوارض گوارشی نظیر سوزش معده، تهوع، استفراغ و اسهال وجود دارد.

احتمال بروز واکنش های آلرژیک در افراد حساس و حملات آسم با مصرف سیر گزارش شده است.

داروهای گیاهی موثر بر سنگ های ادراری:

مصرف در حاملگی و شیردهی: ایمنی در مصرف سنکل دردوران بارداری و شیردهی به اثبات نرسیده است. با این وجود منافع آن در برابر مضرات آن باید سنجیده شود.

موارد احتیاط: احتمال بروز اختلال آب و الکترولیت

تداخل دارویی: تشدید اثر سایر داروهای آرام بخش

عوارض جانبی: احتمال بروز واکنش های آلرژیک مانند درماتیت تماسی و کهیر در افراد حساس

نکات قابل توصیه: نوشیدن مقادیر زیاد آب و مایعات همزمان با مصرف این داروها توصیه می شود. در صورت بروز اختلالات گوارشی باید بعد از غذا میل شود.

داروهای گیاهی موثر بر اختلالات جنسی:

موارد احتیاط: در بیماران قلبی و بیمارانی که دچار سکنه قلبی شده اند.

تداخل دارویی: تشدید اثر سایر داروهای آرام بخش

عوارض جانبی: تداخل با داروهای قلبی، پایین آورنده قند خون و ضد انعقاد

داروهای گیاهی موثر بر مشکلات پروستات:

موارد احتیاط: در صورت بروز علائم حساسیت از مصرف این داروها خودداری شود.

موارد منع مصرف: در کودکان

عوارض جانبی: احتمال بروز واکنش های آلرژیک و تحریک معده

داروهای گیاهی موثر بر دردهای قاعدگی، افزایش شیر مادر و اختلالات قاعدگی:

تداخل دارویی: با داروهای کاهنده قند خون به علت افت قند خون ناشی از شنلبله موجود در شیر افزا، تداخل با داروهای ضد بارداری

خوراکی و هورمونی

عوارض جانبی: احتمال بروز واکنشهای آلرژیک به صورت نادر، سردرد، افزایش خونریزی در دوران بارداری

داروهای گیاهی موثر بر سیستم تنفسی:

۱- داروهای گیاهی موثر بر درمان سرفه:

مصرف در حاملگی و شیردهی: ایمنی در مصرف این فرآورده ها در دوران بارداری و شیردهی به اثبات نرسیده است. با این وجود

منافع آن در برابر مضرات آن باید سنجیده شود.

منع مصرف: در افراد دیابتیک به دلیل وجود ساکاروز در فرم شربت

عوارض جانبی: تحریک غشای مخاطی

۲- داروهای گیاهی موثر در درمان سرماخوردگی:

منع مصرف: در افراد مبتلا به تب بالا، سرفه های مداوم و خونریزی دستگاه تنفسی

عوارض جانبی: تحریک غشای مخاطی

نکات قابل توصیه:

- اکالیپتوس باید به صورت بخور مصرف شود و از خوردن آن اکیداً خودداری شود.
- در خلال بخور دادن چشم ها باید بسته باشد.
- سرفه های مداوم ممکن است نشانه بیماری های جدی باشد. در صورت تداوم نشانه ها مصرف دارو قطع و به پزشک مراجعه کنید.

داروهای گیاهی موثر بر بیماری زخم معده و بیماریهای گوارشی:

مصرف در حاملگی و شیردهی: احتمال افزایش فشار خون در دوران بارداری می باشد. بنابراین مصرف این داروها در دوران بارداری

باید مورد توجه باشد.

موارد احتیاط: در افرادی که مشکلات قلبی و عروقی یا فشار خون بالا دارند

داروهای گیاهی موثر بر اسهال:

مصرف در حاملگی و شیردهی: ایمنی در مصرف پلانتاژل در دوران بارداری و شیردهی به اثبات نرسیده است. با این وجود منافع آن در برابر مضرات آن باید سنجیده شود.

موارد احتیاط: لنت مزاج شدید و کاهش فشار خون با مصرف مقادیر زیاد پلانتاژل

منع مصرف: در افراد حساس به بارهنگ، نعنای، در اسهال خونی

عوارض جانبی: احتمال بروز واکنشهای آلرژیک در افراد حساس

داروهای گیاهی موثر بر فیشر و هموروئید:

عوارض جانبی: احتمال بروز واکنشهای آلرژیک در افراد حساس

انسداد روده، مری به دلیل مصرف کم مایعات در مصرف پسیلیوم

سنگینی معده و نفخ در شروع درمان که با ادامه درمان برطرف می شود.

موارد منع مصرف: در کودکان

نکات قابل توصیه:

- مصرف حداقل ۸-۶ لیوان آب در روز برای کمک به نرم شدن مدفوع و جلوگیری از کاهش آب بدن بیمار ضروری است. این امر به دلیل خروج حجم زیادی از آب همراه با مدفوع اهمیت دارد.
- مصرف طولانی مدت این داروها که به صورت عادت درآمده باشد ممکن است باعث وابسته شدن کارکرد روده ها به این داروها شود.
- داروهای ملین را نباید بیشتر از ۱ هفته مصرف کرد مگر با دستور پزشک یا در موارد غیر ضروری مانند عدم اجابت مزاج طی ۱-۲ روز

آشنایی مقدماتی با
محصولات آرایشی بهداشتی

تعریف:

محصولات آرایشی موادی هستند که به منظور بهسازی یا حفظ ظاهر یا بوی بد انسان به کار می روند، و شامل کرم های محافظت کننده پوست، لوسیون ها (کرم های مایع)، پودرها، عطرها، رژ لب، لاک ناخن، مواد آرایشی چشم و صورت، لنزهای رنگی، رنگ مو، ژل و اسپری مو، دئودورانت ها (ضدبو)، محصولات مربوط به نوزاد، روغن شستشو، کف وان (مایع ویژه وان)، نمک شستشو، روغن ها و دیگر انواع محصولات هستند.

ویژگی های محصولات آرایشی:

- محصولات آرایشی می بایست در کارخانه های خوب، با شرایط خوب بهداشتی تولید و بسته بندی گردد.
- باید عاری از هر گونه ماده سمی، مضر و فاسد باشد.
- تمامی رنگ های مورد استفاده در محصول می بایست با تأییدیه سازمان ناظر باشد.
- محصولات آرایشی باید برچسب گذاری مناسب، صادقانه و مشخص داشته باشد.

تفاوت میان دارو و محصولات آرایشی:

برطبق تعاریف قانونی اینکه یک فرآورده دارویی یا محصول آرایشی نامگذاری شود بستگی به هدف مشخص استفاده از آن محصول دارد. برای هر یک از این دو دسته محصول قوانین و ضوابط متفاوتی به کار می رود. گاهی اوقات شرکت های تجاری از طریق تبلیغ یک فرآورده آرایشی با ادعای دارویی و یا یک دارو را تحت عنوان فرآورده آرایشی معرفی کردن، قوانین را نقض می کنند.

تعریف قانون از فرآورده آرایشی و دارو:

- فرآورده آرایشی: ماده ای که با هدف پاکسازی، زیباسازی، افزایش جذابیت و تغییر ظاهر بر روی بدن انسان مالیده، پاشیده، ریخته و یا اسپری می گردد.
- دارو: ماده ای که در تشخیص، درمان، کاهش و یا جلوگیری از بیماری نقش دارند و همچنین موادی که بر روی ساختار و عملکرد بدن انسان و حیوانات اثر می گذارد.

چگونه یک محصول می تواند هر دو ویژگی را داشته باشد؟

محصولاتی وجود دارند که هر دو تعریف برای عملکرد آنها صدق می کند. بدین معنی که برای یک محصول دو هدف استفاده وجود داشته باشد. به عنوان مثال شامپو یک فرآورده آرایشی بوده که از آن در جهت پاکسازی موی سر استفاده می شود. محلول ضدشوره سر به علت هدف استفاده از آن در درمان شوره سر یک دارو محسوب می گردد. با این حساب یک شامپوی ضد شوره موی سر هم فرآورده آرایشی و هم دارو می باشد. از دیگر محصولات مشابه (با ویژگی های مشترک دارو و فرآورده های آرایشی) می توان به خمیر دندان های حاوی فلوراید، دئو دورانت های ضدعرق و مرطوب کننده های با ادعاهای محافظت در برابر اشعه خورشید اشاره کرد.

ادعاهای خاص ممکن است سبب شود یک محصول با وجود اینکه به عنوان یک فرآورده آرایشی معرفی شده است، یک دارو تلقی گردد. نظیر ادعاهای رویش مجدد موی سر، درمان واریس، کاهش یا افزایش تولید رنگدانه ملانین در پوست و احیای مجدد تکثیر سلولی.

برچسب گذاری محصولات آرایشی :

برطبق قانون موارد زیر می بایست بر روی برچسب به صورت واضح و مشخص بیان گردد:

- نام محصول
- مواد تشکیل دهنده
- نحوه صحیح مصرف و استفاده از محصول
- وزن خالص محصول
- نام شرکت سازنده یا نمایندگی پخش آن

۲- انواع و اشکال محصولات آرایشی بهداشتی

اکثر محصولات آرایشی بهداشتی برای دست، صورت و بدن به چهار شکل زیر عرضه می شوند:

- سرم
- لوسیون
- کرم
- پماد

سرم ها: محصولاتی که به شکل آب در آب می باشند سریعاً جذب می شوند. هرچند که معمولاً فاقد چربی هستند اما ممکن است از مقادیر بسیار پایین روغن نیز برخوردار باشند. سرم ها برای پوست های چرب تا خشک قابل استفاده هستند.

امولسیون (لوسیون - کرم) : لوسیون و کرم نوعی امولسیون هستند. به مخلوط مایع در مایع دیگر، امولسیون گفته می شود. امولسیون محلولی است که در آن قطره های ریز یک مایع مانند روغن در مایعی دیگر مانند آب بی آنکه با یکدیگر در آمیزند، پراکنده است. به زبان ساده مخلوط آب و روغن را امولسیون می گویند. این شکل دارویی برای پوست های چرب تا نرمال مناسب است. حال هر چقدر مقدار آب آن بیشتر باشد به آن لوسیون و اگر مقدار روغن آن بیشتر باشد به آن کرم می گویند. اما مسئله اینجاست که آب و روغن به راحتی با هم ترکیب نمی شوند. اگر شما مقداری روغن را درون یک ظرف آب بریزید خواهید دید که روغن در قسمت بالای ظرف جمع شده و با آب مخلوط نمی شود. در تهیه کرمهای آرایشی بهداشتی برای اینکه مخلوط یکنواخت روغن در آب به دست بیاید، نیاز به یک ماده سوم هم داریم. این ماده سوم حل کننده یا امولسیفایر است. ماده اخیر ذرات روغن رادر برگرفته و موجب پخش یکنواخت ذرات روغن در آب می شود.

اما عیب این ماده حلال یا امولسیفایر این است که ممکن است چربی های خود پوست را نیز حل کند. به همین خاطر است که بدنبال استفاده از برخی کرمها احساس سوزش در صورت ایجاد می شود. بخصوص اگر صورت کمی تحریک شده و تحت درمان با داروهای لایه بردار باشد. این احساس سوزش بیشتر است. لستین ماده امولسیفایر مطلوبی بوده و این عارضه را ایجاد نمی کند.

کرمها ترکیباتی چرب هستند و نباید در افرادی که پوست چرب دارند مورد استفاده قرار گیرند. در این افراد لوسیون انتخاب مناسب تری است.

پمادها: پمادها به صورت روغن های نیمه جامد هستند. پماد فاقد فاز آبی است. پمادها کمتر دچار آلودگی میکروبی می شوند. به همین دلیل در فرآورده های آرایشی بهداشتی که به شکل پماد عرضه می شوند، نیاز به اضافه کردن مواد نگهدارنده یا پرزرواتو نیست. توجه داشته باشیم وقتی از پماد بعنوان مرطوب کننده استفاده می کنیم، پماد بخودی خود رطوبتی به پوست اضافه نمی کند. لذا برای اثربخشی بهتر لازم است پماد را بعد از شستشو و حمام به پوست بمالید. تا بعنوان یک پوشش قوی مانع تبخیر آب پوست شود.

۳- شرایط نگهداری

نکات ایمنی قابل توجه در خصوص محصولات آرایشی:

- از دستورالعمل های ذکر شده بر روی برچسب (هشدارها - احتیاط ها) پیروی گردد.
- محصولات آرایشی در صورت عدم استفاده تمیز نگهداری شده و درب محصول را محکم ببندید.
- قبل از آرایش دستهایتان را تمیز شسته و خشک نمایید.
- در صورت تغییر رنگ و یا بوی محصول دیگر از آن استفاده نشود.
- محصول آرایشی می بایست در دمای پایین تر از ۳۰-۲۵ درجه سانتیگراد نگهداری شود.
- در صورت بروز جوش و یا هرگونه مشکل پوستی دیگر استفاده از محصول را قطع نمایید.
- زمانی که مشغول سیگار کشیدن و یا در کنار شعله هستید، از اسپری ها استفاده نکنید.
- در محدوده چشم فقط از محصولاتی استفاده کنید که مخصوص استفاده در این قسمت می باشد. به عنوان مثال استفاده از خط لب به جای خط چشم باعث انتشار آلودگی از دهان به چشم می گردد.

زمان ماندگاری فرآورده های آرایشی:

مصرف کننده می بایست به این نکته آگاه باشد که تاریخ مصرف درج شده بر روی محصول مشروط به استفاده و نگهداری در شرایط ایده آل بوده و در صورت عدم نگهداری مناسب مثل قرار گرفتن در معرض آفتاب و دمای بالا محصول بسیار زودتر از این تاریخ غیرقابل استفاده می گردد.

مدت زمان ماندگاری فرآورده های آرایشی که در محدوده چشم استفاده دارند به علت خطر عفونت های چشمی در استفاده های مکرر از سایر محصولات آرایشی کمتر می باشد. بسیاری از کارشناسان توصیه می کنند که ریمل های مژه و ابرو هر ۳ ماه تعویض گردند. در صورتی که این ریمل ها خشک شوند، به هیچ وجه قابل استفاده نبوده و مرطوب نمودن مجدد آن باعث انتقال باکتری ها به چشم و ایجاد عفونت چشمی می گردد.

از دیگر محصولات آرایشی که عمر کوتاه دارند می توان به فرآورده های کاملاً طبیعی مستعد آلودگی میکروبی که از گیاهان بدست می آید اشاره نمود.

استفاده مشترک از محصولات آرایشی، ریسک آلودگی را بالا می برد. تحقیقات نشان می دهد محصولاتی که برای تست در فروشگاه ها قرار داده می شوند بسیار زودتر از محصولات شخصی فاسد می گردند.

۴- قوانین مربوط به مجاز بودن و فرآورده های آرایشی قاچاق:

کلمه قاچاق یک کلمه ترکی است و به معنای گریزانیدن می باشد. برای قاچاق تعاریف متعددی ارائه گردیده از جمله: کلمه "قاچاق" در لغت نامه دهخدا معادل "برده، ربوده، آنچه ورود آن به کشور و یا معامله در آن از طرف دولت ممنوع است" معنا شده و این کلمه در فرهنگ عمید معادل "تردستی، کاری که پنهانی با تردستی انجام شود، خرید و فروش کالاهایی که در انحصار دولت و یا معادله آنها ممنوع باشد" تعبیر شده است.

سازمان جهانی گمرک تعریف ذیل را برای قاچاق کالا عنوان کرده و اعضای آن سازمان از جمله جمهوری اسلامی ایران آن را پذیرفته اند. "قاچاق کالا تخلف گمرکی است، شامل جابه جایی کالا در طول یک مرز گمرکی به روش مخفیانه و به منظور فرار از نظارت های گمرکی"، به عقیده برخی قاچاق به مواردی اطلاق می شود که طی آن کالایی بدون گذراندن تشریفات گمرکی و رعایت مقررات حاکم بر نظام تجاری کشور به بازارهای داخلی وارد یا از آن خارج شود.

علل بروز پدیده قاچاق:

- سود اقتصادی سرشار
- اختلاف کیفیت محصولات تولید داخلی
- عدم عرضه کافی فرآورده های مجاز داخلی
- اختلاف قیمت کالاهای وارداتی با فرآورده های مشابه تولید داخل
- وجود مرزهای طولانی
- گران و پیچیده بودن واردات رسمی
- رواج فرهنگ مصرف گرایی کالاهای لوکس خارجی و تجمل گرایی
- وجود تقاضا در داخل کشور
- افزایش گرایش اقشار جامعه به مصرف این فرآورده ها

با توجه به مطالعات انجام گرفته، حجم کالای قاچاق وارداتی به کشور در سال ۱۳۸۹ بر اساس قیمت های پایه حدوداً ۱۳۵۲ میلیارد دلار تخمین زده شده است.

گستره تاثیر مضرات استفاده از کالای قاچاق:

- سیاسی، امنیتی
- اجتماعی
- اقتصادی
- فرهنگی
- سلامتی

مصرف فرآورده های قاچاق غذایی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی بدلیل عدم نظارت ارگانهای ذیربط بر تهیه و تولید، نگهداری، توزیع و عرضه باعث تهدید سلامت می گردد.

در همه جای دنیا کالاهای قاچاق و جعلی بدلیل عمده زیر به عنوان یک کالای غیرقابل اطمینان و نامطمئن شناخته می شود:

- مشخص نبودن کانال توزیع و واسطه ها
- نامعلوم بودن تولیدکننده واقعی و در نتیجه نگرانی مشتری از اصالت و کیفیت مورد نظر کالای خریداری شده
- افزایش فشار مالیاتی بر بخش رسمی (بدلیل گسترش اقتصاد زیر زمینی) و در نتیجه تهدید تولیدات داخلی با کاهش فروش آن محصولات
- افزایش ثروت نامشروع و رانت خواری

از این رو وزارت بازرگانی به عنوان متولی اصلی بخش تجارت و شبکه توزیع کالا، برای مبارزه با توزیع کالای قاچاق و جعلی، اقدام به ایجاد سامانه شبکه نظارت مردمی (شبیم) نموده است. و نصب برچسب اصالت و جلوگیری از ورود کالای قاچاق مبدل به اولویت های مبارزه با آن پدیده گردیده است.

نحوه شناسایی محصولات آرایشی و بهداشتی مجاز از انواع تقلبی و قاچاق آنها :

* محصولات داخلی

براساس ماده ۱۱ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی مشخصات زیر باید بر روی بسته بندی کلیه اقلام ساخت داخل به صورت فارسی نوشته شده باشد:

- نام فرآورده
- شماره پروانه ساخت و سری ساخت
- حجم یا وزن خالص
- تاریخ تولید و انقضاء
- ترکیبات " مواد تشکیل دهنده "
- نام و نشانی موسسه سازنده
- شرایط نگهداری
- عبارت ساخت

نکات قابل توجه در هنگام خرید این فرآورده ها :

- کلیه اقلام خارجی بدون برچسب اصالت، حتی مارک های معروف به دلیل احتمال تقلبی بودن غیرقابل مصرف می باشند.
- مواردی همچون شماره ثبت، شماره بهره برداری، بارکد و ... به هیچ عنوان نشانه مجوز بهداشتی تولید نبوده و فرآورده های مواد آرایشی و بهداشتی حتماً باید دارای پروانه ساخت یا مجوز رسمی ورود از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد.

- وضعیت ظاهری تمامی اجناس آرایشی و بهداشتی باید کاملاً مناسب بوده و هرگونه تغییر رنگ، بو، حالت فیزیکی و نشانه عدم مطابقت با ویژگیهای آن جنس بوده و غیرقابل مصرف می باشند.
- با توجه به خطر انتقال بیماری های مختلف از طریق تست کردن محصولات آرایشی و بهداشتی، جلوگیری از تست کردن محصولات و جمع آوری تسترهای مشترک می تواند کمک شایانی به جلوگیری از انتقال بیماریهای واگیردار نماید.
- ضمناً رعایت شرایط نگهداری محصولات آرایشی و بهداشتی مطابق با نکات درج شده بر روی جلد کالا از فساد زودرس آن ممانعت می نماید.
- کلیه فروشندگان فرآورده های آرایشی و بهداشتی باید اجناس خود را از مراکز معتبر و شناسنامه دار با فاکتور رسمی و معتبر و دارای نشانی فروشنده خریداری و عرضه نموده و هنگام بازدید بازرسان ارائه نمایند و از خرید اینگونه اقلام از دستفروشان، رهگذران، مسافران و مراکز غیر مجاز جداً خودداری نمایند.

حساسیت (آلرژی) و محصولات آرایشی:

در بعضی افراد وجود ترکیبات شیمیایی خاص باعث بروز آلرژی یا حساسیت پوستی می گردد. این علائم می تواند نظیر خارش، جوش، سرخ شدن، عطسه و یا سرفه باشد. بروز حساسیت پوستی ممکن است در اولین استفاده و یا در استفاده بعدی رخ دهد. امروزه بسیاری از تولیدکننده ها ادعا می کنند که محصولات آرایشی خاصی تولید کرده اند که باعث بروز حداقل واکنش های آلرژی می گردد و آن ها را تحت عنوان *hypoallergenic cosmetics* نامگذاری می کنند. این محصولات اگر چه در بازار کنونی جایگاه قابل توجهی برای خود ایجاد کرده اند، اما بسیاری از متخصصین پوست بر این باورند که تفاوت بین این محصولات با سایر محصولات چندان معنادار نمی باشد.

مصرف کننده در هنگام بروز مشکل در استفاده از یک محصول چه اقداماتی باید انجام بدهد ؟

- توقف استفاده از محصول
- مراجعه به پزشک
- اطلاع موضوع به سازمان ناظر بر امر محصولات آرایشی (سازمان غذا و دارو)
- تماس با شرکت سازنده در این خصوص

عوارض ناشی از مصرف کالاهای آرایشی و بهداشتی قاچاق :

✓ مشکلات پوستی :

الف - آکنه ها: مواد آرایشی حاوی مقادیری روغن هستند که در پوست های مستعد، تولید آکنه می نمایند. این میزان روغن در فرآورده های قاچاق بالاتر است.

ب - حساسیت های پوستی : حساسیت شایع ترین عارضه لوازم آرایشی تقلبی است. احساس سوزش و سوزن سوزن شدن در محلی که ماده آرایشی استفاده شده است از شایع ترین شکایات مصرف کنندگان است. معمولاً چنین افرادی به متخصصین پوست مراجعه نمی کنند و خودشان از مصرف آن محصول خاص خودداری می نمایند. سایر علائم عبارت است از قرمزی، تورم، خارش و تاول های آبدار، کهیر، تغییر رنگ پوست و صدمه به ناخن و مو.

۷ مشکلات چشمی:

استفاده از ریمل های ضخیم کننده مژه و حجم دهنده و سایه های چشم قاچاق که درخشندگی فلزی دارند به دلیل وجود فلزات سنگین باعث ضایعات چشمی می گردند.

۷ سرطان زایی :

آفلاتوکسین ها سمومی هستند که توسط قارچها تولید می شوند و برای انسان و حیوان خطرناک هستند. شایعترین نوع آفلاتوکسین ها، آفلاتوکسین b₁ می باشد. این سم یکی از قویترین کارسینوژن ها (مواد سرطان زا) برای انسان محسوب می شود. مصرف آفلاتوکسین توسط انسان می تواند منجر به وارد آمدن صدمات جبران ناپذیری به کبد شود. آزمایشهای صورت گرفته بر روی مواد آرایشی غیرمجاز نشان دهنده آن بوده که میزان این ماده سمی در آنها بسیار بالاتر از حد مجاز است. لازم به ذکر است که این ماده می تواند به راحتی از روی پوست بدن جذب گردد.

۷ جنون گاوی :

برخی از مواد آرایشی خارجی میتوانند باعث سرایت جنون گاوی شوند. این فرآورده ها دارای اکولاژن و ژلاتین هستند که در صورت عدم کنترل توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و واردات غیرقانونی به کشور، امکان کنترل مدارک و مستندات این محصولات میسر نمی باشد. احتمال بروز این مشکل در صورت مصرف لوازم آرایشی تقلبی زیاد است.